

รายงานสนับสนุนผลการสัมมนา
เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 1”
วันจันทร์ ที่ 30 พฤศจิกายน 2552
ณ ห้องพัชรภา ชั้น 11 โรงแรมปรีณพาลเซอ หลานหลวง กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมายร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550” เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552 เวลา 09.00 – 16.30 นาฬิกา ณ ห้องพัชรภา ชั้น 11 โรงแรมปรีณพาลเซอ หลานหลวง กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 70 คน

1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. นางกิ่งแก้ว อินหว่าง	เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
2. นางสุนีย์ สายสุพัฒน์ผล	รองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
3. นางชนิษฐา กมลวัฒน์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
4. นางมยุรี ผิวสุวรรณ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
5. นายวิสิทธิ์ สนามชวด	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
6. นางสาวบุษบา ไทรสุวรรณ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

7. นางสาวสุธิดา จุฑามาศ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
8. นางกรรณิกา จารุเนตร	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
9. นางอุบลทิพย์เพชรชู	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
10. นายสุพล บริสุทธิ์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
11. นายบุญธาทู โสภา	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
12. นางสาววรรณิ์ แต่งไทย	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
13. นางสาวปราณี กุ้ยเหล็ก	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
14. นางสาวอัปสร วิริยางกูร	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
15. นางสาวสายทิพย์ ปิ่นเจริญ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
16. นางสาวมลาริผล เวชกิจ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
17. นางสาวนาตาลี อินทร์ชูช	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
18. นางสุพัตรา ไพฑูรย์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
19. นางสาวปริยานันท์ จันทรอชาติ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
20. นางภิลิวัลย์ ฉัตรมณีฤกษ์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
21. นายพัฒน์วงศ์ วารินทร์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

22. นายวิเชษฐ ทีวีสุข สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
23. นายมานิชญ์ คงรัตนชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
24. นางสมลักษณ์ ลิ้ม สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
25. นางสาววิภาวัลย์ ลิ้มปนาค สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
26. นายรามชก สุขนาจกิจ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
27. นางนฤมล ชมชู สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
28. นายนพดล แดงเงิน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
29. นายเชิงชาย บานชื่น สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
30. นายธีรยุทธ แก้วแก้ว สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
31. นางสาววีรญา โบสุวรรณ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
32. นางธนาภรณ์ พรหมสุวรรณ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
33. นางสาวสุทธิรัตน์ จิตระวัง กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1.2 หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1. นายมณฑิร บุญตัน วุฒิสมาชิก
2. นายรัตน์ กิจธรรม ผู้ปฏิบัติงานให้วุฒิสมาชิก
นายมณฑิร บุญตัน
3. นายธนา ยันตรโกวิท สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
4. นายศุภชัย ทองธรรมะ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย
5. นายพชร รุ่งโรจน์พิชัยพร สำนักงานอัยการสูงสุด
6. นางดวงเด่น กลิ่นสอน สำนักงานอัยการสูงสุด

7. นางนวลใย วัฒนากุล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
8. ดร. ดลพร เผือกคา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
9. ผศ.ดร. พิมพา ขจรธรรม วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
10. ผศ.ดร.ทวี เชื้อสุวรรณ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
11. นายธรรม จตุนาม วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
12. นางสาวพรรณณี ลิ้มเจริญ เมืองพัทยา
13. นางสาวธีรภรณ์ ศรีจันทร์ เมืองพัทยา

1.3 องค์กรคนพิการ

1. นายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่ง
ประเทศไทย
2. นายกิตติกร สุดประเสริฐ สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย
3. นางสาวเจนจิรา เจนนุวัตร สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย
4. นายชัยพร ภูมรัตน์ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
5. นายกิตติภูมิ สืบสาย สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
6. นายกิตติพงษ์ หาดทรายการ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
7. นายสุพล ผ่องใส สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
8. นายพีระพงศ์ จารุสาร สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
9. นายยงยุทธ บริสุทธิ์ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
10. นายสุรศักดิ์ จิตตะเศรษฐกุล สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
11. นางสาวกนิษฐา รัตนสินธุ์ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
12. นางสาวจุฑามาศ สุขชนวัฒนาเจริญ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
13. นางพวงแก้ว กิจธรรม ประธานมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย
14. นายสิงห์คำ มณีจันสุข นายกสมาคมคนพิการจังหวัด
สมุทรปราการ
15. นายบุญทัน อันสุวรรณิ์ สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ
16. นายทอง คำทอง สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ
17. นางสาววรรณา แสงวิมาน นายกสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี
18. นางดารณี ธนะภูมิ นายกสมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญา
แห่งประเทศไทย
19. นางวัลย์ลิกา สังก์ทอง สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่ง
ประเทศไทย

20. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ประกอบการอิตาลี (ไทย)
21. แพทย์หญิงวัชรา ริ้วไพบูรณ์ สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
22. นางสาวนวลศรี เพ็ชรนวล สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ

พระประแดง

23. นางสาวกรรณิการ์ สรวยสุวรรณ ศูนย์พิทักษ์ดวงตาและพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตโดยชุมชน

24. นายอุดม อินถา ศูนย์ศูนย์พิทักษ์ดวงตาและพัฒนา

คุณภาพชีวิตโดยชุมชน

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย

1. นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ หัวหน้าคณะผู้วิจัย
2. นางชื่นสมน นิเวทวงศ์ คณะผู้วิจัย
3. นางสาวโปรดปราน วัฒนศิริธรรม คณะผู้วิจัย
4. นางสาวสุดารัตน์ การินเสน คณะผู้วิจัย
5. นางสาวสายทิพย์ สัจญะวี คณะผู้วิจัย
6. นางสาววาทีนี้ นุชเล็ก คณะผู้วิจัย
7. นายสุรพล ทิพย์เสนา ผู้ประสานงาน

2. กรอบแนวความคิดและข้อเสนอของคณะผู้ศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยแยกเป็น 4 ประเด็น

1. การรับรองสิทธิของคนพิการตามกฎหมายไทย
2. การคุ้มครองสิทธิของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ
3. การรับรองสิทธิของคนพิการตามกฎหมายต่างประเทศ
4. แนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.

2550

2.1. การรับรองสิทธิคนพิการตามกฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติหลายประการที่รองรับสิทธิคนพิการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

(1) การยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตาม มาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้กำหนดให้บุคคลได้รับความคุ้มครองในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(2) ความเสมอภาค ตามมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ได้บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับหลักการความเสมอภาคเบื้องต้นกฎหมายห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(3) การรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของคนพิการไว้ โดยกำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมกรณีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ ตาม มาตรา 40 (6) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(4) การเปิดโอกาสให้ผู้พิการมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลปกติในการได้รับการศึกษาที่รัฐมีหน้าที่จัดให้ ตามมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(5) การรับรองสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ โดยภาครัฐมีหน้าที่ในการดูแลและจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะที่ผู้พิการมีสิทธิที่จะได้รับเช่นเดียวกับที่บุคคลทั่วไป ตามมาตรา 54 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(6) การรับรองสิทธิสิทธิในแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ตามมาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้บัญญัติให้รัฐจะต้องมีการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

(7) การรับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมในการ ตราพระราชบัญญัติ ตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้ให้สิทธิแก่ผู้พิการในการมีผู้แทนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างกฎหมายซึ่งจะมีผลต่อผู้พิการทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

นอกจากนี้ ยังมีการรับรองสิทธิของคนพิการไว้ในกฎหมายต่างๆ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งการคุ้มครอง

สิทธิของคนพิการโดยส่วนใหญ่จะบัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยมีสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานทั่วไปด้านคนพิการของประเทศไทย และมีหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมการแพทย์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ทำหน้าที่เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ

2.2 การคุ้มครองสิทธิคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญคนพิการมาเป็นเวลานานแล้ว โดยคนพิการย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ คนพิการมักจะถูกละเลยในการใช้สิทธิต่าง ๆ หลังจากที่มีปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ. 1975 ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองคนพิการก็ถูกหยิบยกขึ้นในเวทีระดับระหว่างประเทศ ช่วงต้น ค.ศ. 1980 จึงมีการเรียกร้องให้มีการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการขึ้น ซึ่งต่อมา สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้เห็นชอบร่างอนุสัญญาและพิธีสารว่าด้วยสิทธิของคนพิการ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 2006 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้เปิดให้รัฐต่าง ๆ ลงนามเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 2007 ซึ่งมี 82 รัฐที่ได้ลงนามในอนุสัญญา 44 รัฐได้ลงนามในพิธีสาร และ 1 รัฐที่ให้สัตยาบัน อนุสัญญา ถือเป็นอนุสัญญาที่มีจำนวนผู้ลงนามในวันแรกสูงสุดของประวัติศาสตร์สหประชาชาติ และเป็นอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับแรกของศตวรรษที่ 21 ซึ่งเปิดโอกาสให้องค์การระดับภูมิภาคเข้าร่วมลงนามด้วย อันแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือในเรื่องการคุ้มครองสิทธิคนพิการ อนุสัญญาและพิธีสารนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 2008

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการมีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองการใช้สิทธิของคนพิการที่มีการรับรองอยู่แล้วในอนุสัญญาอื่น ๆ โดยไม่ได้สร้างสิทธิใด ๆ ขึ้นใหม่สำหรับคนพิการ จะเห็นได้จากมาตรา 1 ของอนุสัญญาที่บัญญัติถึงความมุ่งประสงค์เพื่อส่งเสริม คุ้มครอง และประกันให้คนพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน ตลอดจนส่งเสริมการเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง

หลักการสำคัญที่บัญญัติในอนุสัญญานี้

(1) การเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง การอยู่ได้ด้วยตนเอง ตลอดจน เสรีภาพ

ในการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล

(2) การไม่เลือกปฏิบัติ

(3) การมีส่วนร่วม และการอยู่ในสังคม

(4) การเคารพในความแตกต่าง และการยอมรับคนพิการว่าเป็นส่วนหนึ่งของความ

หลากหลายของมนุษย์และมนุษยชาติ

(5) ความเท่าเทียมกันในโอกาส

(6) การเข้าถึง

(7) ความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

(8) การเคารพความสามารถในการพัฒนาของเด็กพิการ และการเคารพในสิทธิของเด็กพิการที่จะรักษาอัตลักษณ์ของตน

คนพิการมีสิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้ยืนยันอีกครั้งหนึ่ง เช่น สิทธิในชีวิต ซึ่งเป็นสิทธิที่มีมาตั้งแต่เกิดของมนุษย์ รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อประกันว่าคนพิการจะได้ใช้สิทธิเช่นเดียวกับบุคคลอื่น สิทธิจะได้รับการยอมรับว่ามีสภาพบุคคลอย่างเท่าเทียมกันโดยรัฐภาคีต้องมีมาตรการที่สนับสนุนให้คนพิการสามารถใช้ความสามารถทางกฎหมาย สิทธิในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมซึ่งรวมถึงกระบวนการพิจารณาและการจัดการที่เหมาะสมกับวัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของคนพิการในกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะพยานบุคคล คนพิการมีสิทธิที่จะไม่ตกอยู่ภายใต้การทรมาน โทษหรือการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือถูกดูหมิ่นศักดิ์ศรี คนพิการมีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ การใช้ความรุนแรง หรือการปฏิบัติที่เลวร้าย ทั้งในเคสสถานของตนเองหรือภายนอก เป็นต้น นอกจากนี้สิทธิต่าง ๆ แล้ว อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการยังบัญญัติถึงเสรีภาพต่าง ๆ ของคนพิการด้วย เช่น เสรีภาพและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล และเสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็น และการเข้าถึงข้อมูล

สำหรับการติดตามผลการดำเนินการของรัฐภาคี อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้วางระบบไว้ โดยการประชุมของรัฐภาคีที่จะจัดขึ้นทุก 2 ปีหรือตามที่ได้ตกลงกัน อนุสัญญานี้ยังกำหนดให้รัฐภาคีต้องส่งรายงานที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ใช้เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญานี้ และพัฒนาการที่ดีขึ้นภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญามีผลบังคับใช้สำหรับรัฐภาคีนั้น ๆ และต้องจัดทำรายงานเพิ่มเติมทุก 4 ปี รายงานนี้จะส่งไปยังคณะกรรมการสิทธิของคนพิการ ผ่านทางเลขาธิการสหประชาชาติ รัฐภาคีอาจจะไม่ถึงปัจจุบันหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญานี้ สำหรับรัฐที่เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามอนุสัญญาจะเพิ่มขึ้น คือ การให้อำนาจคณะกรรมการรับและตรวจสอบคำร้องทุกข์ว่าเป็นผู้เสียหายจากการละเมิดบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ซึ่งคำร้องทุกข์อาจมาจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือในนามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2549 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการในวันแรกที่เปิดให้มีการลงนาม ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ และเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยให้

สัตยาบันสิทธิอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ ต่อมาในวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ดังนั้น อนุสัญญานี้จึงมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ให้ความคุ้มครองแรงงานที่พิการ โดยการตราอนุสัญญา ฉบับที่ 159 ว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงานคนพิการ ซึ่ง องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ได้ ขึ้นทะเบียนประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญา ฉบับที่ 159 ว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงานคนพิการ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งทำให้ ประเทศไทยจะต ำปฏิบัติตาม ข้อบังคับของอนุสัญญาดังกล าวตั้งแต่ วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป วัตถุประสงค์ของ อนุสัญญา คือ เพื่อส่งเสริมการคุ้มครอง และการยอมรับการจ ำงานคนพิการที่ เข้มกับบุคคลปกติทั่วไปตามหลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และเคารพในศักดิ์ศรีของความเป นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติ ส ำหรับการมีส ำคัญและ อยู่ร่วมกันในสังคม เคารพในความแตกต่างและให้ การยอมรับคนพิการ มีความ เข้มในการเข าช ำนาญ มีความเท่าเทียมกันระหว ่าง ชายและหญิง และให้ การพัฒนาขีดความสามารถและสิทธิของเด็กพิการเพื่อเป น การปกป้องคุ้มครอง ความมีลักษณะเฉพาะของพวกเขา รัฐภาคีส ำหนดนโยบายแห่ง ชาติ ในเรื่องการพ ฒนอาชีพ และการจ ำงานคนพิการเพื่อให้ ไปเข ำปฏิบัติ และให้ การรณาทนพ ฒนเป าะ ๆ โดยให้ เข ำปฏิบัติตามเงื่อนไข แนวปฏิบัติและความเป น ได้ ของประเทศ รัฐภาคีส ำเนินการตามขั้นตอนอัน จำเป ำให้ เกิดผล มาตรการต ำเนินการเพื่อ ส ำหรับให้ การก ำหนด และการพัฒนาการพ ฒนอาชีพ และการบริการจัดหางานใน ระดับพิการในพื้นที่ชนบทและชุมชนที่เป าะ และรัฐภาคีส ำเนินใหม่ การจัดส ำรวมและการจัดใหม่ ส ำหรับการพ ฒนสภาพ และ เจ ำนาอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการแนะน ำ อาชีพ การส ำรวม อาชีพ การบรรจ ำงาน และการจ ำงานคนพิการ

3. การคุ้มครองสิทธิของคนพิการตามกฎหมายต่างประเทศ

3.1 การคุ้มครองสิทธิของคนพิการของประเทศฝรั่งเศส

แม้ว่าประเทศฝรั่งเศสจะยังมีได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเกี่ยวกับคนพิการแต่ก็ได้ ให้ความสำคัญกับคนพิการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว เริ่มจากความพิการอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการทหารและขยายขอบเขตถึงการรับรองสิทธิของคนพิการและการเยียวยา ให้ความช่วยเหลือความรับผิดชอบต่อคนพิการในฐานะที่เป็นภารกิจหน้าที่ประการหนึ่ง ที่รัฐควรกำหนดแนวนโยบายที่สอดคล้องหรือสะท้อนให้เห็นรัฐได้ ให้ความสำคัญกับคนพิการ

แนวคิดหลักพื้นฐานเกี่ยวกับคนพิการของประเทศฝรั่งเศส

(1) หลักเรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน ขององค์กระดับชาติทุกภาคส่วน กำหนดให้ต้องมีการรับรองให้คนพิการสามารถเข้าถึงและสามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานได้เช่นเดียวกับพลเมืองทุกคน

(2) สิทธิได้รับการชดเชยจากผลกระทบเนื่องจากความด้อยโอกาส คนพิการมีสิทธิได้รับการชดเชยผลกระทบอันเนื่องมาจากข้อเสียเปรียบที่เป็นอุปสรรค ไม่ว่าจะเป็นโดยกำเนิดหรือโดยลักษณะของความบกพร่องทางร่างกายหรือปัญญาอายุ หรือวิถีการดำรงชีวิต

(3) การรับรองให้คนพิการใช้ความสามารถของตนเองและช่วยเหลือตนเองได้ ในการเดินทางหรือบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ รวมทั้งการจัดระเบียบเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะให้คนพิการสามารถเข้าใช้ประโยชน์ในสถานที่ดังกล่าวได้ และ รับรองให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนแก่ครอบครัวและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคนพิการ

(4) การกำหนดความรับผิดชอบของสถานพยาบาล แก่ไขความเสียหายสำหรับคนที่เกิดมาพิการอันเนื่องมาจากความผิดพลาดทางการแพทย์

รัฐบัญญัติ ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2005 เป็นกฎหมายสำคัญบัญญัติเกี่ยวกับความเสมอภาคด้านสิทธิและโอกาสของคนพิการ การมีส่วนร่วมและสถานะความเป็นพลเมืองของคนพิการ เป็นการปรับปรุงกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิของคนพิการให้สอดคล้องกับแนวคิดและสภาพการณ์ปัจจุบัน มุ่งเน้นการแก้ไขปัจจัยหลัก ที่สำคัญ 3 ประการ คือ สุขภาพ การศึกษา และการประกอบอาชีพ บนพื้นฐานแนวนโยบายหลัก 4 ประการ คือ (1) การกำหนดนิยามใหม่เกี่ยวกับสภาพความพิการ (2) การกำหนดช่องทางให้คนพิการสามารถใช้สิทธิพื้นฐานเช่นเดียวกับพลเมืองทั่วไป (3) สิทธิที่จะได้รับการ ชดเชย และ (4) เชื่อมโยงคนพิการกับตัวแทนของคนพิการให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น เพื่อให้คนพิการมี อิสระในการวางแผนชีวิตของตนเอง โดย รัฐให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อปรับระดับเงินรายได้ของคนพิการและให้โอกาสคนพิการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างแท้จริง จึงได้มีการปรับปรุง เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่การศึกษาสำหรับเด็กและวัยรุ่นพิการ รวมไปถึงการประกอบอาชีพ การขนส่งโดยสาร และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกรอบเรื่องสิทธิได้รับการชดเชยรูปแบบใหม่ โดยการกำหนดรูปแบบให้หน่วยงานในระดับประเทศรับภาระเกี่ยวกับเงินชดเชย ดังกล่าว ซึ่งเนื้อหาตามกฎหมายดังกล่าวจะไปปรากฏแทรกอยู่ในประมวลกฎหมายของฝรั่งเศสในด้านต่าง ๆ เช่น ประมวลกฎหมายว่าด้วยมาตรการทางสังคมและครอบครัว ประมวลกฎหมายว่าด้วย การศึกษา ประมวลกฎหมายว่าด้วย สวัสดิการสังคม ประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติฉบับปรับปรุงใหม่ ประมวลกฎหมายแรงงาน ประมวลกฎหมายว่าด้วย ท้องถิ่น ประมวลกฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคาร เป็นต้น

เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิของคนพิการเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหลายองค์กร จึงปรากฏผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลายฝ่าย คือ (1) รัฐโดยผ่านทางกระทรวงที่มีหน้าที่ในการดูแล (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสุขภาพ ครอบคลุม และคนพิการ) (2) รัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านคนพิการ ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสุขภาพ ครอบคลุม และคนพิการ (3) หน่วยงานที่รับมอบอำนาจระหว่างรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชุมชนและการรวมกลุ่มของชุมชน (5) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านคนพิการ จัดตั้งขึ้นโดยองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐ รับผิดชอบในการประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับความพิการเพื่อกำหนดในแผนระดับประเทศและแผนระดับท้องถิ่น (6) คณะกรรมการกำหนดแนวทางและประเมินผล (7) มูลนิธิคนพิการ มูลนิธิประเภทดังกล่าวนี้เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยคนพิการเป็นส่วนใหญ่ หรือครอบคลุมและเพื่อนพ้องของคนพิการ รวมทั้งตัวแทนในการเจรจาจากหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

สำหรับองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคนพิการโดยตรง พิจารณาแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. องค์กรระดับท้องถิ่น (การให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้ทุกพื้นที่)

(1) ศูนย์ดูแลคนพิการประจำเป็นลักษณะของศูนย์บริการครบวงจรสำหรับการดำเนินการทางเอกสารต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ โดยกำหนดให้แต่ละจังหวัดมีศูนย์ดูแลคนพิการประจำจังหวัดที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับคนพิการ ซึ่งได้มีการดำเนินการแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2006

(2) คณะกรรมการบริหารศูนย์ดูแลคนพิการประจำจังหวัด กำหนดให้ประธานคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ประธานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และมีอำนาจบริหารงานศูนย์ฯ

(3) คณะทำงาน สหวิชาการ เป็นคณะทำงานที่อยู่ในศูนย์บริการประจำจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ เช่น แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรทางการศึกษา และนักจัดหางาน เป็นต้น ตามความเหมาะสม สภาพความพิการและลักษณะเฉพาะของคนพิการแต่ละบุคคล

(4) คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิและการพึ่งพาตนเองได้ของคนพิการ ทำหน้าที่ให้แนวทางแก่บุคคลพิการและกำหนดมาตรการเพื่อรับรองการเข้าสู่ระบบการศึกษา อาชีพหน้าที่ การงานและการเข้าสู่สังคม และพิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับสถานะหรือสัดส่วนของสภาพความพิการกับเงินช่วยเหลือที่จัดสรรให้คนพิการ

(5) ศูนย์ให้ความช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการสามารถดูแลตนเองได้ รับผิดชอบในการจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการสามารถดูแลตนเองได้ และการจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษ

ส่วนบุคคล โดยรับรองความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อคนพิการให้ทั่วถึงทุกพื้นที่เป็นทั้งหน่วยที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือทางด้านเทคนิคอีกด้วย

2. องค์กรที่ทำหน้าที่รวบรวมการศึกษาวิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับคนพิการ

(1) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านคนพิการแห่งชาติทำหน้าที่ในการจัดให้มีการร่วมมือในการกำหนดแนวนโยบายระดับชาติเพื่อประโยชน์แก่คนพิการ และการนำนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติ โดยสามารถหยิบยกปัญหาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านคนพิการขึ้นมาพิจารณาได้เอง และทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีซึ่งมีภาระหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับคนพิการ

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรึกษาด้านคนพิการ (ระดับจังหวัด) กำหนดให้มีองค์กรที่ปรึกษาระดับท้องถิ่นทำหน้าที่ในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับคนพิการในด้านการดำรงชีวิตในสังคมและการจัดทำแผนระดับท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน สถาบัน และมูลนิธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา การนำคนพิการเข้าสู่สังคมและประกอบอาชีพ การเข้าถึงบริการ ที่พักอาศัย การเดินทาง การได้รับความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ทางเทคนิค การเข้าถึงด้านการกีฬา การท่องเที่ยว และศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น

(3) การประชุมระดับชาติเกี่ยวกับคนพิการ จัดให้มีขึ้นทุก 3 ปี โดยเชิญผู้เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะถกเถียง เกี่ยวกับการ วางแผน นโยบาย และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ รัฐบาลยื่นเสนอรายงานการปฏิบัติตามแนวนโยบายแห่งชาติที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์แก่คนพิการต่อที่ประชุมรัฐสภาภายหลังจากที่ได้รับฟังความเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาคนพิการแห่งชาติ การจัดประชุมระดับชาติเกี่ยวกับคนพิการได้จัดให้มีขึ้นเป็นครั้งแรกในวันที่ 10 มิถุนายน 2008

(4) ศูนย์สังเกตการณ์แห่งชาติเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ การศึกษาวิจัย และการประดิษฐ์และการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับคนพิการทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดแนวทางการร่วมมือเกี่ยวกับนโยบายด้านการป้องกันและการค้นคว้าวิจัยปัญหาด้านสุขภาพตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ การศึกษาวิจัยมุ่งเน้นที่การสำรวจสำมะโนประชากรของบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากความพิการหรือโดยพยาธิสภาพเป็นเหตุที่มาของความพิการ เพื่อที่จะหาสาเหตุของความพิการหรือก่อให้เกิดสภาพความทุพพลภาพ เพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและพัฒนาการดำเนินการเพื่อปรับลดและป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับสุขภาพ ความไร้สมรรถภาพ

3 องค์กรที่ทำหน้าที่ปราบปรามการเลือกปฏิบัติ ก่อตั้งโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2004 ในรูปของคณะกรรมการโดยมีฐานะเป็นองค์กรทางปกครองอิสระทำหน้าที่เกี่ยวกับการปราบปรามการเลือกปฏิบัติทุกกรณีที่มีการกำหนดห้ามไว้โดยกฎหมาย หรือโดยข้อตกลง

ระหว่างประเทศที่ประเทศฝรั่งเศสได้มีการลงนามผูกพัน องค์การดังกล่าวประกอบด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษา และสำนักงานสาขาประจำภาค จากสถิติเรื่องร้องเรียนที่เสนอมายัง องค์การ ปรากฏว่าการร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติอันเนื่องจากเหตุของความพิการและ สุขภาพมีจำนวนมากที่สุด ซึ่งในปี 2007 ปรากฏเรื่องร้องเรียนสูงถึงร้อยละ 22 และการเลือกปฏิบัติ ส่วนที่มีการร้องเรียนสูงมากเป็นกรณีเกี่ยวกับอาชีพการงานโดยมีการร้องเรียนสูงถึงร้อยละ 50 สำหรับการเข้าถึงบริการสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 20 (รายงานประจำปี ค.ศ. 2007 ของ HALDE)

3.2 การคุ้มครองสิทธิของคนพิการของประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษได้ลงนามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 2007 และได้ให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ. 2009 ซึ่งรัฐบาลของประเทศอังกฤษ ตั้งเป้าหมายไว้ว่า คนพิการของประเทศอังกฤษจะต้องได้รับความเท่าเทียมในสังคมเหมือนกับ คนทั่วไปภายในปี 2025

กฎหมายหลักที่ให้ความคุ้มครองแก่คนพิการของประเทศอังกฤษ คือ Disability Discrimination Act 1995 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2005 หรือที่เรียกว่าโดยย่อว่า DDA ให้ความคุ้มครองแก่คนพิการจากการเลือกปฏิบัติและการตกเป็นเหยื่อในด้านการทำงาน สินค้าและบริการ การศึกษา และการขนส่ง

1. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับคนพิการ

(1) ด้านสุขภาพ

คนพิการมีสิทธิได้รับบริการในด้านสุขภาพและสังคม เหมือนบุคคลทั่วไป รวมถึงได้รับ สิทธิตามบทบัญญัติพิเศษที่กำหนดไว้ใน DDA ซึ่งกำหนดให้คนพิการได้รับบริการด้านสุขภาพและ สังคม เช่น การผ่าตัด การรักษาโรคทางพันธุกรรม การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหรือหน่วย ให้บริการเคลื่อนที่ คนพิการมีสิทธิได้รับการประเมินการให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพและสังคม จากหน่วยให้บริการทางสังคม ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในการให้ความช่วยเหลือจะมี ผู้เชี่ยวชาญซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดโรคมมาพบปะพูดคุยและประเมิน ความต้องการส่วนบุคคลของคนพิการว่าควรได้รับความช่วยเหลือในด้านใดบ้างเพื่อ ที่จะให้ ความช่วยเหลือแก่คนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพบริการที่คนพิการอาจขอรับความช่วยเหลือ ได้แก่ การดูแลด้านสุขภาพ การให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์และการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ให้ เหมาะสมกับการใช้งานที่บ้าน การ ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาคนดูแลคนพิการ เป็นต้น การประเมินจะช่วยให้ทราบถึงความต้องการที่จำเป็นและสำคัญที่สุดของคนพิการและแสดงถึง ความเสี่ยงหาก คนพิการ ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือ ในกรณีที่มีความจำเป็นให้ความช่วยเหลือ หน่วยให้บริการทางสุขภาพและสังคมจะพบปะพูดคุยกับคนพิการและจัดทำแผนการดูแล ซึ่งอาจ ได้รับความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากองค์กรเอกชนและองค์การอาสาสมัครต่าง ๆ หรือ

หากคนพิการต้องการความช่วยเหลือในด้านอื่น เช่น ที่อยู่อาศัย หรือคำแนะนำในด้านอื่น หน่วยให้บริการทางสุขภาพและสังคมจะแนะนำหน่วยงานที่คน พิจารณาขอรับความช่วยเหลือต่อไป

(2) ด้านการศึกษา

กฎหมายหลักที่ให้การคุ้มครองด้านการศึกษาแก่คนพิการในประเทศอังกฤษคือ Disability Discrimination Act 1995 และ Special Educational Needs and Disability Act 2001 โดย Disability Discrimination Act 1995 (DDA) และที่แก้ไขเพิ่มเติมปี 2005 กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีหน้าที่ภายใต้บทบัญญัติของ DDA จะต้อง มีหน่วยงานที่เรียกชื่อว่า “Responsible Body” ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎหมาย ภายใต้ DDA โรงเรียนและ Responsible Body ต้องจัดให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการของนักเรียนที่พิการ หรือบุคคลที่กำลังจะมาเป็นนักเรียนในอนาคต ซึ่งโรงเรียนมี หน้าที่ในการคำนึงถึงความต้องการของคนพิการที่อาจมีความพิการหลากหลายด้านเพื่อจัดให้การ แก้ไขปรับปรุงหรือ การเตรียมการครอบคลุม ถึงความต้องการของนักเรียนที่อาจมีความพิการ แตกต่างกัน และโรงเรียนจะต้องทบทวนนโยบาย แนวปฏิบัติ หรือวิธีการเพื่อเป็นหลักประกันว่าคน พิจารณาจะไม่เสียเปรียบอันเนื่องมาจากความพิการของตน ส่วน(2) Special Educational Needs and Disability Act 2001 (SEN) จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่มีความต้องการทางการศึกษาเป็น พิเศษ ซึ่ง หมายถึงสภาวะที่เด็กมีความยากลำบากในการเรียนรู้มากกว่าเด็กคนอื่นในวัยเดียวกัน หรือมีความพิการที่ชัดเจนหรือเป็นอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การเรียนที่เตรียมไว้สำหรับเด็กทั่วไป ในโรงเรียน SEN กำหนดให้โรงเรียนจัดให้มีเครื่องช่วยเหลือหรือบริการ เช่น ป้ายสัญญาณ ล่าม หรือข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบอักษรเบรลล์ หรือเทปบันทึกเสียงเพื่อให้ปัจเจกบุคคลสามารถเข้าถึงตาม ความต้องการเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลได้

(3) ด้านการทำงาน

DDA ห้ามมิให้นายจ้างเลือกปฏิบัติต่อคนพิการตั้งแต่ขั้นตอนการสมัครงาน ข้อกำหนดในสัญญาจ้าง หรือห้ามเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับโอกาสในการฝึกงาน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการได้รับสิทธิประโยชน์อื่น นอกจากนี้ กฎหมายได้กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ในการ ปรับปรุงแก้ไขเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานแก่คนพิการ ได้แก่ การแก้ไขปรับปรุง สิ่งก่อสร้าง การแบ่งภาระหน้าที่ของคนพิการให้บุคคลอื่นรับผิดชอบ การโยกย้ายให้คนพิการไป ทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสม การแก้ไขข้อตกลงเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงาน การอนุญาตให้คน พิจารณาทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อการฟื้นฟู การประเมิน หรือการรักษา การเปลี่ยนแปลง คำแนะนำหรือคู่มือในการทำงาน การเปลี่ยนแปลงวิธีการในการทดสอบหรือการประเมิน หรือการ จัดให้มีคนอ่านหรือล่าม เป็นต้น

(4) ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน

DDA ให้สิทธิแก่คนพิการในการเข้าถึงการให้บริการ (Everyday Services) โดยมี บทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองแก่คนพิการในการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านอื่น ๆ ดังนี้

(4.1) การเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้า สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

DDA กำหนดห้ามเลือกปฏิบัติ ต่อคนพิการ เช่น ห้ามไม่ให้ผู้ให้บริการปฏิเสธที่จะ ให้บริการแก่คนพิการ ห้ามเลือกปฏิบัติต่อคนพิการเกี่ยวกับมาตรฐานหรือมารยาทในการให้บริการ และห้ามเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับ เงื่อนไขในการให้บริการ นอกจากนี้ กำหนดให้ ผู้ให้บริการมีหน้าที่ ในการ แก้ไข เปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ นโยบาย หรือวิธีการ และสภาพทางกายภาพ ของอาคาร ให้เหมาะสมกับผู้ให้บริการที่เป็นคนพิการด้วย

(4.2) การเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง

DDA กำหนดห้ามไม่ให้เลือกปฏิบัติในการจำหน่ายสิ่งปลูกสร้างให้แก่ คนพิการและ ห้ามไม่ให้บุคคลที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการสิ่งปลูกสร้างเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ที่อาศัยอยู่ในสิ่งปลูกสร้างเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ปฏิเสธหรือไม่ อนุญาตให้คนพิการใช้ประโยชน์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก หรือขับได้ หรือทำให้ คนพิการได้รับความเสียหาย

(4.3) การเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับยานพาหนะและการขนส่ง

DDA ให้อำนาจ Secretary of State ในการออกกฎกระทรวง เกี่ยวกับการ ให้บริการและความปลอดภัยในการให้บริการแก่คนพิการโดยแท็กซี่ ยานพาหนะที่ให้บริการ สาธารณะ (Public Service Vehicles) และยานพาหนะที่ใช้ราง (Rail Vehicle)

2. องค์กรหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคนพิการ

(1) The Equality and Human Right Commission (EHRC)

คณะกรรมการความเท่าเทียมและสิทธิมนุษยชน (EHRC) เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้ง โดย Equality Act 2006 ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2007 ได้เข้ารับหน้าที่แทน Commission for Racial Equality (CRE), Disability Rights Commission (DRC) และ Equal Opportunities Commission (EOC) เป็นองค์กรที่ให้ความคุ้มครอง บังคับใช้ และสนับสนุนความเท่าเทียมเกี่ยวกับอายุคนพิการ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ วิธีทางเพศ (Sexual Orientation) การแปลงเพศ (Gender Reassignment) EHRC เป็นองค์กรอิสระ (Non Departmental Public Body (NDPB) โดยมี Government Equalities Office (GEO) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกฎหมาย และนโยบายด้านความเท่าเทียมของประเทศอังกฤษ ทำหน้าที่สนับสนุนงานของคณะกรรมการ ในส่วนที่เกี่ยวกับคนพิการนั้น คณะกรรมการมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ

ส่งเสริมโอกาสที่เท่าเทียมสำหรับคนพิการ สนับสนุนให้มีการปฏิบัติที่ดีต่อคนพิการ และให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยคนพิการ

(2) Office for Disability Issue (ODI) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลในการดำเนินการ เพื่อให้คนพิการได้รับโอกาสและทางเลือกที่เท่าเทียมกับคนที่ไม่พิการ และควรได้รับการยอมรับนับถือเสมือนเป็นสมาชิกในสังคม ODI ต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานหลายหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความเข้าใจและตอบสนองความต้องการของคนพิการได้อย่างแท้จริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมี 6 หน่วยงาน คือ Department for Children, Schools and Families, Department of Health, Department for Business, Innovation and Skills, Department for Transport, Department for Work and Pensions, Department for Communities and Local Government กลุ่มหรือคณะที่ให้คำปรึกษาคนพิการหรือคนที่ได้รับผลกระทบจากความพิการ องค์กรของคนพิการหรือองค์กรเพื่อคนพิการ เช่น Equality 2005 (มีคนพิการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินงาน 19 คน) องค์กรเพื่อความเสมอภาค เช่น คณะกรรมการ EHRC (6) อาสาสมัครทั่วสหราชอาณาจักร จะเห็นได้ว่า ODI เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะว่าต้องประสานการทำงานของหลายหน่วยงานซึ่งล้วนแล้วแต่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือและให้ความคุ้มครองแก่คนพิการทั้งสิ้น

นอกจากองค์กรหลักทั้ง 2 องค์กรนี้แล้ว ยังมีองค์กรอื่นที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน เช่น ในด้านการศึกษาจะมีคณะกรรมการที่เรียกว่า Special Education Needs and Disability Tribunals หรือ (SENDIST) เป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการย่อยที่พิจารณารับเข้าศึกษา (Admission Appeal Panel) และการให้ออกจากสถานศึกษา จะพิจารณา (Exclusion appeal panels)

3.3 การความคุ้มครองสิทธิของคนพิการของประเทศสิงคโปร์

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษทำให้กฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษมีอิทธิพลอย่างมากในระบบกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ปัจจุบันประเทศสิงคโปร์ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (common law) ซึ่งยึดถือคำพิพากษาที่ผ่านมาของศาลเป็นแนวทางในการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยศาลจะปรับใช้หลักจากคำพิพากษาที่ศาลก่อนในระดับเดียวกันหรือสูงกว่าเคยตัดสินไว้ในข้อเท็จจริงที่ใกล้เคียงกัน หลักกฎหมายส่วนใหญ่จึงมิได้ปรากฏในรูปแบบของกฎหมายลายลักษณ์อักษร แต่ต่อมาเมื่อประเทศสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศสิงคโปร์ไม่อาจบังคับใช้กฎหมายจารีตประเพณีได้ทั้งหมด จึงต้องใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรในเรื่องต่างๆ อยู่บ้าง

โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับธุรกิจการค้า เพื่อให้เกิดความแน่นอนและอุดช่องว่างของระบบกฎหมายจารีตประเพณี

เมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ. 1965 (พ.ศ. 2508) จะเห็นได้ว่า ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมหรือการให้ความช่วยเหลือจากรัฐอย่างชัดเจน มีเพียงบทบัญญัติในส่วนที่ 4 เรื่องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในมาตรา 9 ถึงมาตรา 16 ซึ่งบัญญัติรับรองสิทธิในการได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมาย โดยเท่าเทียมกันและรับรองเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมองค์กร และการนับถือศาสนา แต่ก็มีได้กล่าวถึงการจัดให้มีสวัสดิการหรือความช่วยเหลือแก่ประชาชนไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศ สิงคโปร์ไม่ได้มีลักษณะเป็นรัฐสวัสดิการดังเช่นประเทศ ฝรั่งเศส จึงมีแนวคิดที่หลีกเลี่ยงการจัดสวัสดิการโดยตรง และมีจุดยืนที่ต้องการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประชาชนและมองว่าการให้ความช่วยเหลือจากรัฐจะเป็นการบั่นทอนความรับผิดชอบและการพึ่งพาตนเองของประชาชน และอาจนำไปสู่การขาดแรงจูงใจในการทำงาน และการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้น รูปแบบการช่วยเหลือต่าง ๆ จากรัฐ เช่น เงินอุดหนุนคนตกงาน เงินช่วยเหลือเด็กหรือคนพิการ จึงไม่ปรากฏ แต่รัฐจะช่วยเหลือเฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นและเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น เมื่อรัฐไม่มีพันธกรณีที่จะต้องจัดสวัสดิการสังคมให้กับประชาชนแล้ว แต่กรณีจำเป็น ประกอบกับประเทศ สิงคโปร์ มิได้เป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงาน (คนพิการ) 1983 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวในฐานะรัฐภาคี มาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือคนพิการจึงมีไม่มากนักไม่ชัดเจน และอาจแทรกไว้ในกฎหมายต่าง ๆ หรือนโยบายของรัฐ การศึกษาวิจัยในส่วนของประเทศสิงคโปร์จึงไม่สามารถพิจารณาจากกฎหมายเป็นหลักได้ แต่ต้องศึกษาจากกลไก ระบบการจัดการ และนโยบายของรัฐในภาพรวมเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ของประเทศ สิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับคนพิการเป็นการเฉพาะและในกฎหมายต่าง ๆ ก็ไม่มีการให้ความหมายของคำว่า “คนพิการ ” ไว้ อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบพบว่า ในปี ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) สภาที่ปรึกษาสำหรับคนพิการ ได้ให้นิยาม “คนพิการ” ไว้ว่า หมายถึง “บุคคลที่โอกาสในด้านความมั่นคง การเลือกและความก้าวหน้าในสถานศึกษาและฝึกอบรม การจ้างงาน และนั่นทนการอย่างเท่าเทียมกับสมาชิกของสังคม ได้ถูกจำกัดลงอย่างมาก เนื่องมาจากความบกพร่องทางร่างกาย ระบบประสาท และสติปัญญา ” ซึ่งสภาที่ปรึกษาสำหรับผู้พิการได้กำหนดบทนิยามดังกล่าวโดยการตรวจสอบจากความหมายที่มีการใช้อยู่ในระดับระหว่างประเทศ

เช่น จากข้อเสนอแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงานคนพิการ เมื่อ ค.ศ. 1983 (พ.ศ. 2526) และจากการให้ความหมายของคำว่า ความบกพร่อง (impairment) การสูญเสียความสามารถ (disability) และความด้อยโอกาสทางสังคม (handicap) ขององค์การอนามัยโลก เมื่อ ค.ศ. 1980 (พ.ศ. 2523) ต่อมา ใน ค.ศ. 2004 (พ.ศ. 2547) กระทรวงการพัฒนาเด็กและกีฬา ได้ปรับปรุงความหมาย ของคนพิการที่สภากีฬาสำหรับผู้พิการ ได้เคยให้ไว้ โดยกำหนดให้รวมถึงการสูญเสียความสามารถเกี่ยวกับ “พัฒนาการ” ด้วย ทำให้คนพิการหมายถึง “บุคคลที่โอกาสในด้านความ มั่นคง การเลือกและความก้าวหน้าในสถานศึกษาและฝึกอบรม การจ้างงาน และนันทนาการ อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกของสังคม ได้ถูกจำกัดลงอย่างมาก เนื่องจากความบกพร่องทางร่างกาย ระบบประสาท สติปัญญา และพัฒนาการ” ซึ่งนิยามดังกล่าวเป็นนิยามที่ประเทศสิงคโปร์ใช้อยู่ในปัจจุบัน

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กและมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ต่อปีของประชากรประมาณ 24,481 ดอลลาร์ ทำให้ประเทศสิงคโปร์สามารถดูแลประชากร ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง และในปัจจุบันประเทศสิงคโปร์มีคนพิการ ร้อยละ 3.2 ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 1,310,000 คน แต่จากที่กล่าวมาแล้วว่า ประเทศสิงคโปร์ไม่ได้มีแนวคิดในการเป็นรัฐสวัสดิการและมีได้เป็นภาคีสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการทำให้ไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับคนพิการ แต่รัฐได้ พยายามจัดตั้งสำนักงานคนพิการ (Office on Disability) ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์ดำเนินการจัดการทรัพยากรและความช่วยเหลือสำหรับคนพิการ และกำหนดเป้าหมายที่จะให้คนพิการได้รับบริการสังคมและการเอาใจใส่ที่ดี โดยเฉพาะคนพิการที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ รวมถึงการผลักดันให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการปรับเข้าหาคนพิการมากยิ่งขึ้น โดยการเอาใจใส่ดูแล การอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการให้เพียงพอ และได้รับการปฏิบัติและโอกาสโดยเท่าเทียมกับคนปกติ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของคนพิการให้ได้รับความสะดวก พึงพาตนเองได้มากขึ้น และทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเหมือนคนปกติทั่วไป

สำหรับมาตรการในการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่รัฐบาลสิงคโปร์ได้ดำเนินการเองและในส่วนที่มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐและเอกชน สามารถแบ่งได้ดังนี้

(1) ด้านสุขภาพ

กฎหมายว่าด้วยโรงพยาบาลเอกชนและคลินิกการแพทย์ภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้มีการจัดบ้านพักดูแลรักษา เพื่อบริการดูแลรักษาผู้ที่ไม่อาจรักษาตนเองที่บ้านได้ ซึ่งการบริการนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรอาสาสมัครเพื่อดำเนินการและจัดตั้งบ้านพักดูแลรักษาให้เพียงพอับความต้องการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้

กระทรวงสาธารณสุขได้จัดให้มีโครงการ Early Intervention Program for Infants and Children (EIPIC) ซึ่งเป็นโครงการที่ดูแลคนพิการในวัยเด็กตั้งแต่อายุ 0 – 6 ปี

(2) ด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีโครงการต่างๆ ดังนี้

(2.1) ประเทศสิงคโปร์มีโรงเรียนพิเศษของเด็กพิการ จำนวนทั้งสิ้น 20 โรงเรียน (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2552) ซึ่งมีการบริหารงานโดยองค์การสวัสดิการอาสาสมัครต่าง ๆ โดยได้รับเงินทุนจากกระทรวงศึกษาธิการและสภาสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ซึ่งโรงเรียนพิเศษดังกล่าวได้ดำเนินการสอนโดยมีหลักสูตรที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทความพิการของเด็กแต่ละกลุ่ม หลักสูตรต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและช่วยให้มีความเป็นอิสระช่วยเหลือตัวเองได้ และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสังคม ทั้งนี้ จะมีการกำหนดแผนการศึกษา รายบุคคล สำหรับนักเรียนทุกคน และนอกจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือและการฝึกอบรมจากผู้ช่วยแพทย์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักจิตวิทยา นักบำบัดด้านการพูด นักอาชีพบำบัด นักกายภาพบำบัด และนักสังคมสงเคราะห์ ด้วย ภารกิจทั่วไปของโรงเรียนพิเศษของคนพิการ คือ ให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่ดีที่สุดแก่เด็กเพื่อให้เด็กพิการสามารถมีบทบาทในสังคมได้อย่างดีและมีความเสมอภาคที่สุด

(2.2) โครงการ Integrated Child Care Program (ICCP) ซึ่งเป็นโครงการสำหรับช่วยเหลือคนพิการที่อยู่ในวัยเรียนชั้นประถมและมัธยม

(2.3) โครงการเงินกองทุนเพื่อการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ เป็นโครงการที่มีขึ้นเพื่อ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีและนักเรียนที่ศึกษาในโพลีเทคนิค ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะช่วยรับผิดชอบค่าเล่าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยของสิงคโปร์เป็นจำนวนเงินค่อนข้างสูงในรูปของเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งเงินทุนเพื่อศึกษานี้มีค่าเท่ากับส่วนต่างของค่าเล่าเรียนปกติ (ค่าเทอมและค่าหลักสูตรในมหาวิทยาลัย) และค่าเล่าเรียนที่นักศึกษาจ่ายจริง เงินกองทุนเพื่อศึกษามีไว้สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาและนักเรียนในโพลีเทคนิคทุกคน นักเรียนที่ต้องการรับเงินกองทุนเพื่อการศึกษาจะเสียค่าเล่าเรียนเพียงบางส่วนของกองทุนนี้ครอบคลุมไม่ถึงเท่านั้น ซึ่งเงินกองทุนจะครอบคลุมเป็นจำนวนค่อนข้างสูงถึงประมาณ 65%-80% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ค่าเล่าเรียนเต็มของหลักสูตรปริญญาตรีทางธุรกิจของมหาวิทยาลัย แห่งชาติสิงคโปร์เท่ากับ 19,350 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อปีการศึกษา แต่หากมีเงินกองทุนอุดหนุนจะเหลือเพียง 6,220 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อปีการศึกษา

(3) ด้านการทำงาน

(3.1) โครงการ Job Redesign Scheme เป็นกองทุนจำนวนประมาณ 2 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ สำหรับหน่วยงานเอกชนที่รับคนพิการเข้าทำงาน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนรับคนพิการเข้าทำงาน

(3.2) โครงการ Shelter Workshops ช่วยเหลือให้คนพิการได้มีการทำงาน ในบริเวณที่พักอาศัยโดยจะติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงานในที่พัก หรือที่เรียกว่า Factory Setting

(3.3) โครงการบริการจัดหางาน ได้แก่ บริการหางานให้แก่คนพิการ ดำเนินการโดยหน่วยประชาชนคนพิการของกระทรวง (Ministry's Disabled People Section)

(3.4) ศูนย์กิจกรรม (Day Activity Centers (DAC)) ได้แก่ โครงการฝึกและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพให้แก่คนพิการ และเป็นศูนย์ที่จัดกิจกรรมให้แก่คนพิการที่ครอบครัวไม่อาจดูแลได้ระหว่างวัน

(3.5) กองทุน Enable Fund ได้แก่ กองทุนที่สนับสนุนให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ปรับปรุงสถานที่ทำงานเพื่อเอื้อแก่การทำงานของคนพิการ และได้เปลี่ยนชื่อเป็นกองทุน Open-Door Fund ในปี 2007 โดยขยายขอบเขตวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้แก่คนพิการเพื่อเข้าทำงานใหม่อีกครั้ง รวมถึงสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ที่มีการจ้างคนพิการทำงานเพิ่ม

(3.6) ศูนย์ Bizlink Centre Singapore ได้แก่ ศูนย์ที่จัดตั้งเพื่อให้คนพิการได้พบกับผู้มีอำนาจสั่งการในการจ้างงานและช่วยเหลือด้านสถานที่ทำงาน

(4) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน

(4.1) บ้านพักคนพิการ ได้แก่ Residential Homes เป็นบ้านพักอาศัยสำหรับคนพิการ ซึ่งโครงการนี้จะเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับการดูแลคนพิการ เพราะต้องการให้คนพิการได้ฝึกฝนและอยู่กับครอบครัวและสังคม และยังมีบ้านพัก Hostels สำหรับคนพิการที่ทำงาน

(4.2) กองทุน Assistive Technology Fund (ATF) ได้แก่ กองทุนสำหรับเทคโนโลยีสำหรับคนพิการที่เป็นเครื่องช่วยความพิการ เพื่อให้คนพิการมีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติ

(4.3) โครงการ Disability Awareness and Public Education (DAPE) เพื่อสอดส่องดูแลคนพิการและให้ความรู้เกี่ยวกับคนพิการแก่สาธารณะโดยเฉพาะกลุ่มนายจ้างและวัยรุ่น

(4.4) โครงการ Caregiver Training Grant ได้แก่ โครงการอบรมให้ความรู้ในการดูแลคนพิการแก่บุคคลที่มีหน้าที่ในการดูแลโดยเฉพาะครอบครัว ภายใต้งบประมาณ 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี

(4.5) โครงการจัดที่พักอาศัย สถานที่ และสิ่งแวดลอม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการทางร่างกาย ภายใต้กฎการควบคุมการก่อสร้างอาคาร (Building Control Regulations) กำหนดให้อาคารที่สร้างใหม่ต้องเอื้ออำนวยให้คนพิการสามารถเข้าถึงอาคารได้สะดวกที่สุด และคณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติได้จัดทำประมวลการเข้าถึงอาคารโดยปราศจากอุปสรรค (Code on Barrier-Free Accessibility in Buildings) เพื่อกำหนดแนวทางสำหรับสถาปนิก วิศวกร และผู้พัฒนาโครงการอาคารใหม่และระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อจัดให้มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อประโยชน์ให้คนพิการ เช่น การกำหนดความกว้างของทางเดิน การติดตั้งลิฟต์และที่จอดรถของคนพิการ และอื่น ๆ ที่เป็นมิตรต่อคนพิการ

(4.6) การจัดการคมนาคม เช่น การให้เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคนพิการที่ยากจน หรือการบริการแท็กซี่สำหรับคนพิการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

(4.7) การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินจากหน่วยงานสาธารณะ (Public Work Department) แก่คนพิการ หลังจากที่ยึดตามารดาของคนพิการเสียชีวิต

(4.8) การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือในการให้คำแนะนำทางการเงินแก่คนพิการ รวมถึงการจัดทำแผนสินเชื่อ (Trust Scheme) ให้บิดามารดาโอนเงินเข้าบัญชีสินเชื่อของตน เพื่อที่ในอนาคตหากบิดามารดาเสียชีวิตไปก่อน บุตรที่พิการก็ยังสามารถเลี้ยงดูโดยใช้เงินในบัญชีได้

(4.9) กระทรวงสาธารณสุขได้จัดให้มีการช่วยเหลือด้านการเงินแก่คนชราและคนพิการในโครงการการร่วมดูแลเบื้องต้น (Primary Care Partnership Scheme (PCPS)) โดยให้ความช่วยเหลือแก่ชาวสิงคโปร์ที่เป็นคนพิการ กล่าวคือ ผู้ที่ไม่สามารถทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ได้แก่ การทำความสะอาดร่างกายหรืออาบน้ำ ทานอาหาร เดินทาง แต่งตัว หรือเคลื่อนไหว และมีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวไม่เกิน 800 ดอลลาร์สิงคโปร์

(4.10) คณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติได้จัดให้มีศูนย์ข้อมูล One Stop Information Centre ขึ้น 2 แห่ง ผ่านระบบออนไลน์และศูนย์บริการด้วยบุคคล เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงข้อมูลการบริการต่างๆ ได้

(4.11) กระทรวงการพัฒนาสังคม เยาวชน และกีฬา ได้สนับสนุนเงินทุนให้แก่องค์การสวัสดิการสังคม (The Society of Moral Charities) เพื่อจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและส่งต่อคนพิการ (Disability Information and Referral Centre (DIRC)) โดยศูนย์นี้จะทำหน้าที่ให้ข้อมูลคำแนะนำ และนำคนพิการและผู้ดูแลเข้าถึงสถานบริการต่าง ๆ เช่น ศูนย์การดูแล การพยาบาล และการดูแลนักเรียนพิเศษต่อไป

เมื่อพิจารณาภาพรวมขององค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคนพิการในประเทศสิงคโปร์พบว่ามีการทำหน้าที่โดยภาครัฐได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการตั้งเครือข่ายสนับสนุนการช่วยเหลือคนพิการ โดยสามารถแบ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

(1) หน่วยงานภาครัฐ

ปัจจุบันการดำเนินงานของรัฐบาลประเทศสิงคโปร์มีการแบ่งออกเป็น 15 กระทรวง โดยกระทรวงที่มีบทบาทในการทำหน้าที่เกี่ยวกับคนพิการโดยตรงมี 3 กระทรวง ได้แก่

(1.1) กระทรวงการพัฒนาสังคม เยาวชน และกีฬา ได้ร่วมกับคณะกรรมการบริการสังคมแห่งชาติและองค์กรอาสาสมัครในการจัดให้มีแผนสนับสนุนและพัฒนากิจการบริการสังคมในรูปแบบต่างๆ โดยมีหลักการนี้

ก. คนพิการควรได้รับโอกาสที่จะแสดงความสามารถและอิสระเท่าที่เป็นไปได้

ข. คนพิการไม่ควรถูกแบ่งแยกออกจากสังคม และควรให้คนพิการมีสิทธิเท่าเทียมกับคนทั่วไปทั้งด้านการศึกษาและการทำงาน

ค. คนพิการจะได้รับแรงกระตุ้นเพื่อที่จะอยู่ในสังคมเท่าที่จะเป็นไปได้ และการส่งคนพิการไปอยู่ในสถานดูแลคนพิการจะเป็นสิ่งสุดท้ายที่พึงกระทำ

ง. ครอบครัวจะเป็นหน่วยงานแรกที่ทำหน้าที่ดูแลและให้การสนับสนุนคนพิการ เนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์มีความต้องการให้สังคมของประเทศสิงคโปร์เป็นสังคมที่ประชาชนในประเทศมีความเจริญก้าวหน้าไปด้วยกันอย่างทั่วถึง และความเจริญก้าวหน้าของสังคมย่อมแสดงให้เห็นได้จากการให้การดูแลและสนับสนุนแก่ผู้ที่มีข้อจำกัดโดยโอกาส ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคม เยาวชน และกีฬา จึงได้จัดทำแผนการช่วยเหลือคนพิการ ซึ่งเป็นแผนที่มีระยะเวลา 5 ปี โดยในปี 2550 - 2554 ได้เน้นนโยบายที่เรียกว่า "Life Stage Approach" ได้แก่ การพัฒนาด้านการเข้าถึงการศึกษาของคนพิการ การจ้างงาน ที่อยู่อาศัย การอยู่ร่วมกับสังคม และการสนับสนุนดูแล ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการที่มาจากรัฐมนตรีและตัวแทนของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล ทั้งนี้ แผนการพัฒนายังได้ดึงภาคเอกชนทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด

(1.2) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินให้มีการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งที่เป็นคนพิการทั่วไป และคนพิการที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับคนปกติมากที่สุด เช่น โครงการสำหรับคนพิการที่อยู่ในวัยเรียนชั้นประถมและมัธยม และโครงการโรงเรียนและหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

(1.3) กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดให้มีโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการเพื่อให้เข้าถึงการให้บริการด้านสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง สะดวก และรวดเร็วที่สุด

(2) องค์กรเอกชน

ปัจจุบันมีองค์กรเอกชนจำนวนมากที่เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือคนพิการโดยสามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์หลักในการช่วยเหลือ (1) ทั่วไป (2) โรคออทิสติก (3) โรคสมองพิการ (4) ปากแหว่งเพดานโหว่ (5) ดาร์วินซินโดรม (6) ความบกพร่องในการอ่าน (7) โรคกล้ามเนื้อเสื่อม (8) ความบกพร่องทางการได้ยิน (9) ความพิการทางสติปัญญา (10) ความพิการทางการเคลื่อนไหว (11) ความบกพร่องทางการมองเห็น (12) อื่น ๆ

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของ คนพิการ และไม่มีองค์กรหลักในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ทำให้คนพิการ ในประเทศสิงคโปร์ได้รับการช่วยเหลือในลักษณะที่เป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและ เอกชน โดยไม่มีหลักประกันที่แน่นอนและไม่มีองค์กรหลักในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของ คนพิการ ซึ่งจากการจัดทำแผนการช่วยเหลือคนพิการในปี 2550 – 2554 ของกระทรวงการพัฒนา สังคม เยาวชน และกีฬา จึงได้มีแผนที่จะจัดตั้งสำนักงานคนพิการขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การดำเนินการ จัดการทรัพยากรและความช่วยเหลือสำหรับคนพิการ และกำหนดเป้าหมายที่จะให้คนพิการได้รับ บริการสังคมและการเอาใจใส่ที่ดี โดยเฉพาะคนพิการที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อ เสริมสร้างการเรียนรู้และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ รวมถึงการผลักดันให้ครอบครัวและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการปรับตัวเข้าหาคนพิการมากขึ้น โดยการเอาใจใส่ดูแล การอำนวยความสะดวก สะดวกให้กับคนพิการอย่างเพียงพอ และได้รับการปฏิบัติและโอกาสโดยเท่าเทียมกับคนปกติ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าประเทศ สิงคโปร์ มิได้เป็นภาคีอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับ คนพิการ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (2) อนุสัญญาว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพ และการจ้างงาน (คนพิการ) ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐบาลของประเทศสิงคโปร์จึงไม่จำเป็นต้อง ปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาทั้งสองฉบับในฐานะภาคี แต่การที่ประเทศสิงคโปร์ มิได้เป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับก็ได้หมายความว่า ประเทศสิงคโปร์ไม่ให้ความสำคัญกับคน พิการ ในทางกลับกัน ประเทศสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับคนพิการอย่างมาก แต่แนวทางการ พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศสิงคโปร์นั้นมิได้เน้นการให้การช่วยเหลือจาก รัฐบาล แต่เน้นที่ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ครอบครัว และคนพิการเอง เป็น หลัก ซึ่งทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการที่ดี ประเทศหนึ่ง

4. แนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ตราขึ้นเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ และให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงมีข้อพิจารณา 2 ประการ คือ (1) การตรวจสอบสิทธิประโยชน์ที่คนพิการสมควรจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมีครบถ้วนแล้วหรือไม่ และ (2) กระบวนการในการส่งเสริมให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์เหล่านั้นมีเพียงพอหรือไม่ ซึ่งอาจสรุปเป็นข้อวิเคราะห์ถึงแนวทางการปรับปรุงกฎหมายได้ ดังนี้

4.1 การตรวจสอบสิทธิประโยชน์ที่คนพิการสมควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิประโยชน์ของคนพิการไว้หลายประการ ดังนี้

- (1) สิทธิในการได้รับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และกรณีอื่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น (มาตรา 20 (1))
- (2) สิทธิในการได้รับการศึกษาตามความเหมาะสม และการได้รับความช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับคนพิการ (มาตรา 20 (2))
- (3) สิทธิในการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ มาตรการต่าง ๆ เพื่อการมีงานทำ และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการทำงานและการประกอบอาชีพ (มาตรา 20 (3))
- (4) สิทธิในการได้รับการยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างเต็มที่โดยเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป (มาตรา 20 (4))
- (5) สิทธิในการได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบายและกิจกรรมอื่น อันเป็นการให้บริการสาธารณะ และการช่วยเหลือทางกฎหมาย (มาตรา 20 (5))
- (6) สิทธิในการสื่อสาร การโทรคมนาคม เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร สำหรับคนพิการ (มาตรา 20 (6))
- (7) สิทธิในการได้รับการล่ามภาษามือ (มาตรา 20 (7))
- (8) สิทธิในการมีสัตว์นำทาง เครื่องมือที่ใช้ในการนำทาง หรือสิ่งอื่นใดติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือคนพิการ (มาตรา 20 (8))

- (9) สิทธิในการได้รับสวัสดิการเบี้ยความพิการ (มาตรา 20 (9))
- (10) สิทธิในการได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการหรือสวัสดิการอื่น (มาตรา 20 (10))
- (11) สิทธิในการได้รับสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดู (มาตรา 20 รศสาม)
- (12) สิทธิในการได้รับความคุ้มครองและการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (มาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 17)
- (13) สิทธิในการได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี (มาตรา 10 วรรคห้า)
- (14) สิทธิในการเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการของเอกชน (มาตรา 33)

สิทธิดังกล่าวเป็นการรับรองสิทธิประโยชน์ของคนพิการเป็นการทั่วไป ซึ่งจะมีการกำหนดรายละเอียดตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐกำหนดขึ้น นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดสิทธิประโยชน์ของคนพิการเพิ่มเติมหรือกำหนดรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

โดยสรุป การได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับคนพิการได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยมีหลักการครบถ้วนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการและไม่น้อยกว่าสิทธิประโยชน์ของคนพิการที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่างประเทศ และจากการบัญญัติสิทธิประโยชน์ทั่วไปในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ หน่วยงานของรัฐสามารถออกรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สิทธิในทุกอย่างต่อไปได้ ดังนั้น ระบบกฎหมายปัจจุบันจึงสามารถนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการได้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปได้และมีความยืดหยุ่นที่จะสามารถนำมาปรับใช้กับการกำหนดสิทธิประโยชน์ที่คนพิการสมควรจะได้รับโดยครบถ้วน

4.2 การมีส่วนร่วมของคนพิการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้สิทธิคนพิการและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการมีส่วนร่วมดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองคนพิการ ดังต่อไปนี้

- (1) การได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและอนุกรรมการตามกฎหมาย (มาตรา 5 และมาตรา 11)
- (2) การได้รับการรับรองเป็นองค์กรด้านคนพิการ (มาตรา 6 (10))
- (3) การได้รับการสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การสร้าง ความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ (มาตรา 13 (4))
- (4) การร้องเรียนและสิทธิในการฟ้องคดี (มาตรา 16 และมาตรา 17)

(5) การช่วยเหลือผู้ช่วยคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ (มาตรา 20)

(6) การได้รับการสนับสนุนจากกองทุน (มาตรา 26 และมาตรา 27)

โดยสรุป หลักการของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มีความประสงค์จะให้คนพิการและองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการ มีบทบาทในการสนับสนุนและช่วยเหลือคนพิการ แต่ยังมีปัญหาเรื่องบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของคนพิการและองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการตามที่กฎหมายรับรองไว้ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ

4.3 สภาพปัญหาของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

(1) ขาดบทบัญญัติที่สนับสนุนให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในสิทธิประโยชน์ที่จัดให้มีขึ้นตามกฎหมาย

(2) ยังไม่มีบทบัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่การเป็นตัวแทนของคนพิการอย่างเด่นชัด มีเพียงอำนาจฟ้องคดีแทนในกรณีที่มีการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม สำหรับการช่วยเหลือกรณีอื่นก็เพียงแต่กำหนดให้ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการซึ่งขึ้นอยู่กับการดำเนินการของแต่ละองค์กร โดยไม่มีบทกฎหมายรับรองการอ้างสิทธิเพื่อช่วยเหลือคนพิการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องนั้นอย่างชัดเจน

(3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีบทบาทเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหลัก เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือคนพิการจะจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน จึงสมควรให้สำนักงานฯ เป็นหน่วยงานผู้ปฏิบัติในการตรวจสอบดูแลคนพิการทั่วประเทศ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่คนพิการ การช่วยเหลือให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องปรับบทบาทของสำนักงานฯ เป็นนิติบุคคลระดับกรม เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างคล่องตัวและมีลักษณะงานที่เป็นการถาวร สามารถมอบอำนาจให้เกิดผลตามกฎหมายและทำนิติกรรมสัญญากับองค์กรต่าง ๆ ในการใช้อำนาจตามกฎหมายนี้

5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

5.1 การกำหนดสิทธิคนพิการในการเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ตามที่พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดไว้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดให้คนพิการมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

(1) มีสิทธิร้องขอเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารหรือใช้สิทธิประโยชน์ โดยให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นมีหน้าที่ชี้แจงรายละเอียดและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการเพื่อให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์นั้นได้

(2) มีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนหรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้คนพิการนั้นสามารถใช้สิทธิได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความพิการ

(3) มีสิทธิเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนจัดให้มีหรืออำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) มีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเพื่อบรรเทาเหตุแห่งความพิการ มิให้เกิดอันตรายร้ายแรง

(5) มีสิทธิเสนอแนะต่อคณะกรรมการ สำนักงาน หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อกำหนดมาตรการในการดูแลความเป็นอยู่ของคนพิการให้สามารถดำรงชีวิตเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

5.2 การกำหนดบทบาทขององค์กรคนพิการในการช่วยเหลือคนพิการ

การเข้าถึงและการใช้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายให้ไว้โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 20 นั้น มีจำนวนมากและกระจัดกระจายไปตามหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ จึงอาจเป็นภาระและก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่คนพิการ ซึ่งสภาพความเป็นอยู่หรือสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยและจำเป็นต้องมีตัวแทนที่จะช่วยเหลือในการเข้าถึงสิทธิและการใช้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงควรกำหนดเพิ่มเติมให้องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ ตามที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา 6 (10) มีสิทธิดำเนินการอื่นนอกเหนือจากการดำเนินการแทนคนพิการในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายตามที่มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 บัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(2) การให้ความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้สามารถเข้าถึง การได้รับสิทธิประโยชน์ และการใช้สิทธิประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

(3) การเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีการส่งเสริมหรือช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างครบถ้วนและเสมอภาค

(4) การเสนอแนะต่อคณะกรรมการหรือสำนักงาน เพื่อให้มีการปรับปรุงสิทธิประโยชน์แก่คนพิการเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

(5) การได้รับมอบหมายจากสำนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

5.3 การกำหนดหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ให้เป็นหน่วยปฏิบัติการในการตรวจสอบและดูแลคนพิการ

สมควรกำหนดให้สำนักงานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ให้สำนักงานมีหน้าที่ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดไว้

(2) ให้สำนักงานจัดให้มีศูนย์บริการคนพิการ ตามจำนวนและสถานที่ตั้งที่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการได้อย่างทั่วถึง

(3) ศูนย์บริการคนพิการแต่ละแห่งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ตรวจสอบและติดตามสภาพปัญหาคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ หรือการอื่นใดเพื่อความสงเคราะห์แก่คนพิการ
- เป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องการได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้
- การประสานความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้นเพื่อบรรเทาเหตุแห่งการพิการมิให้เกิดอันตรายร้ายแรง
- การประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อช่วยเหลือดูแลคนพิการตามประเภทที่เกี่ยวข้อง
- การช่วยเหลือให้คนพิการได้รับความช่วยเหลือให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
- การให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานแก่คนพิการ และการช่วยเหลือในการฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการ
- การติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำรงชีวิตของคนพิการ

(4) ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลืออื่นใดตามที่ศูนย์บริการคนพิการแจ้งให้ทราบ ในกรณีที่มีปัญหาการดำเนินการให้ศูนย์บริการคนพิการรายงานต่อสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยหรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่

(5) การจัดตั้งและดำเนินการของศูนย์บริการคนพิการ อาจจัดตั้งและดำเนินการ โดยสำนักงานหรือโดยการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์การคนพิการ หรือองค์กรเอกชน เป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการก็ได้

(6) ในการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์การคนพิการ หรือองค์กรเอกชนเป็นผู้จัดตั้งหรือดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ ให้สำนักงานจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งและดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด ทั้งนี้ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งและดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงกับสำนักงาน อาจได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินหรือกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(7) ในกรณีที่สำนักงานตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว พบว่าหน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานมีอำนาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายเพื่อสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

(8) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องยังไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสมควร ถ้าเป็นหน่วยงานของรัฐให้สำนักงานรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ แต่ถ้าเป็นผู้เกี่ยวข้องอื่นที่มีไซ่หน่วยงานของรัฐให้สำนักงานแจ้งหน่วยงานของ รัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาสั่งการเพื่อใช้มาตรการบังคับตามกฎหมายนั้น ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐละเลยไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าจนอาจเกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่คนพิการ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อมีมติให้ดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คนพิการได้ โดยให้ถือว่ามติของคณะกรรมการเป็นที่สุด

5.4 การปรับบทบาทสำนักงานให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และภารกิจที่เพิ่มขึ้น

โดยที่สำนักงานฯ เป็นเพียงส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม จึงไม่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานที่ผ่านมา จึงมีปัญหาในกรณีที่ต้องมีการติดต่อประสานกับบุคคลภายนอก โดยเฉพาะการทำนิติกรรมสัญญาหรือการดำเนินการในทางคดี เนื่องจากโดยหลักตามกฎหมายไทยในปัจจุบันทั้งตามกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชนยังยอมรับหลักของความเป็นนิติบุคคลที่จะมีสิทธิและหน้าที่ทำนองเดียวกับบุคคลธรรมดา และให้สามารถแสดงเจตนาได้โดยผ่านทางผู้แทนของนิติบุคคล โดยเฉพาะการดำเนินคดีในทางแพ่ง ซึ่งมาตรา 55 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกำหนดให้บุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่ง ซึ่งได้แก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเท่านั้นที่จะเป็นผู้มีสิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล ดังนั้น การที่ส่วนราชการจะฟ้องร้องคดีแพ่งหรือคดีอาญา ส่วนราชการนั้นจึงต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล การที่

สำนักงานไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในการดำเนินคดีหรือการทำนิติกรรมโดยเฉพาะสัญญาจัดซื้อจัดจ้างที่ผ่านมา จึงต้องดำเนินการผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งมีฐานะเป็นกรม โดยให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้มอบอำนาจให้เลขาธิการสำนักงานเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ทำให้การดำเนินการต้องผ่านกระบวนการและใช้ระยะเวลา จึงควรแก้ไขมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นหน่วยราชการซึ่งมีฐานะเป็นกรม ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักงานสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ครบถ้วนด้วยตนเอง

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วยที่จะให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ที่คณะผู้วิจัยเสนอ เนื่องจากจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดสิทธิคนพิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ตามกฎหมายกำหนด กำหนดบทบาทขององค์กรคนพิการในการช่วยเหลือคนพิการ กำหนดหน้าที่สำนักงานให้เป็นหน่วยปฏิบัติการในการตรวจสอบและดูแลคนพิการ และปรับบทบาทสำนักงานให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และภารกิจที่เพิ่มขึ้น โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เสนอความเห็นและข้อเสนอนั้นในรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของกฎหมาย ซึ่งคณะผู้วิจัยจะนำไปพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนี้

1. นายพีรพงศ์ จารุสาร ผู้แทนสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

เห็นว่า (1) ควรนำแนวคิดเรื่องเงินสวัสดิการคนพิการของประเทศต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียดเพื่อที่จะได้นำมาปรับใช้ได้เหมาะสมกับประเทศไทย (2) ควรกำหนดเรื่องการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และการได้รับค่าสินไหมทดแทนจากการเลือกปฏิบัติ โดยควรรวมถึงการกำหนดโทษปรับซึ่งเป็นโทษทางอาญาหรืออาจจะมีการตรากฎหมายสำหรับการเลือกปฏิบัติไว้โดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองคนพิการมิให้ถูกเลือกปฏิบัติอย่างแท้จริง

2. นายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ผู้แทนสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย

เห็นว่า (1) ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของฮ่องกงหรือสหรัฐอเมริกา มากกว่าการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากฮ่องกงและสหรัฐอเมริกาใช้ระบบการให้สิทธิเช่นเดียวกับประเทศไทย ส่วนประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ใช้ระบบการสงเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำมาปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย

- (2) ควรกำหนดมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการสามารถกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามที่คณะกรรมการกำหนดได้ทันที
- (3) ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมากกว่าให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติซึ่งควรเป็นผู้กำหนดนโยบายเท่านั้น
- (4) ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำฐานข้อมูลและรายงานต่อสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติซึ่งจะสอดคล้องกับบทบัญญัติในข้อ 4 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (5) ควรกำหนดให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในดำเนินการเกี่ยวกับคนพิการในด้านต่าง ๆ อย่างไม่จำกัด ควรมีการกำหนดเงินอุดหนุนให้แก่ภาคเอกชนดังกล่าวด้วยเพื่อเป็นการชักจูงใจ ภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และ (6) ควรกำหนดให้สมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอและควรเพิ่มช่องทางในการจัดหาเงินสนับสนุน นอกจากนี้ไม่ควรให้มีการตัดทอนงบประมาณในส่วนนี้

3. นายมณฑิร บุญตัน วุฒิสมาชิก

- เห็นว่า (1) ควรกำหนดความหมายของคำว่า “คนพิการ” ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
- (2) ควรกำหนดบทบาทคนพิการในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง (3) ควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมให้มีความชัดเจนโดยอาจกำหนดไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ (4) ควรยกระดับคณะกรรมการบางประเภทขึ้นเป็นคณะกรรมการเพื่อให้สามารถใช้อำนาจหน้าที่ได้อย่างแท้จริงและสามารถมอบอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย (5) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย และ (6) ควรมีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน

4. นางดารณี ธนะภูมิ นายกสสมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย

- เห็นว่า ควรปรับปรุงเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพตามมาตรา 20 (3) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ เช่น แก้ไขสัดส่วนของคนพิการที่ผู้ประกอบการจะต้องรับเข้าทำงาน จากเดิมที่กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องรับคนพิการเข้าทำงานในสัดส่วนลูกจ้าง 200 คน ต่อคนพิการ 1 คน เห็นควรกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องรับคนพิการ 1 คน ต่อลูกจ้าง 20 คน เช่นเดียวกับประเทศฝรั่งเศส

5. นายสุรศักดิ์ จิตตเศรษฐกุล ผู้แทนสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย

- เห็นว่า (1) ควรแก้ไขบทนิยามคำว่า “องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” เนื่องจากไม่เอื้ออำนวยให้องค์กรคนพิการเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม และเพิ่มบทนิยามคำว่า “การเลือกปฏิบัติ” โดยกำหนดความหมายให้ครอบคลุมการเลือกปฏิบัติในทุกด้าน
- (2) ควรกำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน

หน่วยงานอื่น (3) ไม่ควรวินิจฉัยการและอนุกรรมการในองค์กรคนพิการต่าง ๆ มาจากการเลือกตั้ง (4) ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการในท้องถิ่น และสนับสนุนให้เอกชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยผ่านระบบการอุดหนุนจากกองทุน

6. ผศ.ดร. ทวี เชื้อสุวรรณทวิ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

เห็นว่า (1) ควรเน้นการวิเคราะห์ปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ และศึกษาเพิ่มเติมด้านความสอดคล้องของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ กับกฎหมายอื่นที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคนพิการ ทั้งกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและระดับอนุบัญญัติ โดยอาจกำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดูแลและตรวจสอบกฎหมายเหล่านั้นมิให้ขัดแย้งกัน (2) ควรปรับปรุงกลไกการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ

7. นางพวงแก้ว กิจธรรม ประธานมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย

เห็นว่า ควรวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแนวทางการคุ้มครองสิทธิของคนพิการในประเทศไทยกับประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสิงคโปร์ ให้ชัดเจน รวมทั้งศึกษาแนวทางการคุ้มครองสิทธิของคนพิการในประเทศอเมริกาและฮ่องกงเพิ่มเติม

8. นางสุพัชรา ไพฑูรย์ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ

เห็นว่า ควรให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลภาพรวมทั้งหมดของนโยบาย และสนับสนุนให้องค์กรระดับท้องถิ่นในฐานะที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับคนพิการเป็นหน่วยปฏิบัติในด้านการคุ้มครองสิทธิคนพิการ โดยจัดสรรงบประมาณและบุคลากรในองค์กรระดับท้องถิ่นให้เพียงพอแก่การปฏิบัติภารกิจ